

© Avrupa Konseyi/Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2013. Bu çeviri, Avrupa Konseyi'nin insan haklarına destek Fonu'nun desteğiyle hazırlanmıştır (www.coe.int/humanrightstrustfund). Mahkeme'yi bağlamamaktadır. Daha fazla bilgi için, bu belgenin sonunda bulunan yazarın telif hakkı ile ilgili kısmı okuyabilirsiniz.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2013. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2013. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Mahkeme içtihadı üzerine bilgi notu N° 148

Ocak 2012

Othman (Abu Qatada)/Birleşik Krallık - 8139/09

Karar 17.1.2012 [IV Daire]

Madde 6

Ceza prosedürü

Sınırdışı

Madde 6-1

Adil yargılanma

Üçüncü kişilerin işkence edilmesi ile elde edilen delillerin başvuruçunun yeni davasında kullanılması konusunda varolan gerçek risk : *sınırdışı etme ihlale neden olacaktır*

Madde 3

Sınırdışı

Çok medyatik bir islamcının Ürdün'e gönderilmesi durumunda kötü muameleye maruz kalmayacağına dair, gönderilecek devlet tarafından verilen detaylı güvenceler : *sınırdışı etme ihlale neden olmayacaktır*

Olaylar – Ürdün vatandaşı olan başvuruçunun, 1993 yılında Birleşik Krallığa gelmiştir ve burada yaptığı iltica talebi kabul edilmiştir. Suç ve terörizm ile mücadele ve güvenlik ile ilgili 2001 tarihli yasanın hükümlerine göre başvuruçunun, 2002 ile 2005 yılları arasında tutuklu kalmıştır. Başvuruçunun serbest bırakılmasından sonra, İçişleri Bakanlığı kendisine sınırdışı kararını tebliğ etmiştir. Bu arada 1999 ve 2000 yıllarında başvuruçunun, Ürdün'de bombalı saldırılara katılma ve patlayıcı maddeler koymaktan dolayı gıyaben mahkum edilmiştir. Başvuruçunun

mahkumiyeti ile sonuçlanan bu iki davada, belirleyici olan deliller, işkence gördüklerini sonradan iddia eden iki şahsın aleyhe verdikleri beyanlardır. 2005 yılında, Birleşik Krallık ve Ürdün Hükümetleri bir mutabakat belgesi imzalamışlardır ve bu mutabakat belgesi, bir şahsın bir devlet tarafından diğer devlete iadesi durumunda, insan hakları ile ilgili uluslararası normlara saygı duyulacağı konusunda bir güvenceler serisi öngörmüştür. Mutabakat belgesi ayrıca, her iki Hükümet tarafından birlikte tayin edilen bağımsız bir kurum temsilcisinin, hızlı ve düzenli bir şekilde iade edilen şahsın ziyaretine gelebileceğini öngörmüştür. Sonrasında Adaleh İnsan Hakları Araştırma Merkezi, bu amaçla Birleşik Krallık ile bir çerçeve anlaşması imzalamıştır. Halihazır davada, başvurunun Ürdün'deki muhtemel yeni davası ile ilgili olarak Ürdün Hükümeti'ne ek sorular sorulmuştur ve Ürdün Hükümeti bu konuda cevaplar sunmuştur. Başvurucu, sınırdışı edilmesi kararına karşı bir başvuru yapmıştır ama, Birleşik Krallık yargı organları, bu şikayetleri dikkatli bir şekilde inceledikten sonra reddetmişlerdir.

Hukuk açısından – Madde 3 : Birleşmiş Milletler organları ve temel haklar ile ilgili organizasyonların raporlarına göre, işkence halen Ürdün'de « yaygın ve genel » bir uygulamadır ve taraflar, Ürdün Hükümeti'nin güvenceleri olmadan, tanınmış bir islamcı olan başvurunun, kötü muameleye maruz kalma yakın riski altında olduğunu kabul etmektedir. Bu bağlamda Mahkeme, çok nadir durumlarda ülkedeki genel durumun, bu devlet tarafından verilen güvencelere değer verilmeyeceği anlamına gelmediğini belirtmektedir. Normal şartlarda Mahkeme öncelikle verilen güvencelerin niteliğini değerlendirmektedir (güvencelerin kendisine iletilip iletilmemesi, güvencelerin belirli olup olmaması, güvencelerin gidilecek devletin merkez hükümeti ve yerel makamları tarafından zorlayıcı olup olmamasını ve gönderen devletin/taraf devletin yargı organları tarafından güvencelerin güvenilirliğinin incelenip incelenmemesi); Mahkeme sonrasında, gönderilecek ülkenin uygulamaları ışığında verilen güvencelere güvenilip güvenilemeyeceğini incelemektedir (bu devletin Sözleşme'ye taraf olup olmaması, bu devletin işkenceye karşı etkili bir koruma sunup sunmadığı ve güvencelere konu olan davranışları yasaklayıp yasaklamadığı, bu devletin gönderilecek devlet ile ikili ilişkilerin gücü ve daha önce güvencelere saygılı olup olmaması, başvurunun bu devlette daha önce kötü muameleye maruz kalıp kalmadığı ve bu devletin etkili bir kontrole ve başvurunun avukatlarına sınırsız bir şekilde ulaşmasına imkan veren yeterli tedbirleri alıp almadığı).

Bu davada, Birleşik Krallık ile Ürdün Hükümetleri'nin, başvurunun Ürdün'e dönmesi durumunda kötü muameleye maruz kalmayacağını garanti altına almak için, detaylı ve şeffaf güvenceler vermek ve almak için çabalamışlardır. Bu girişimin ürünü olan mutabakat belgesi, gerek kendi hükümlerindeki açıklık ve gerekse şekli anlamda, Mahkeme'nin şu ana kadar incelediği güvencelerden daha üstün bir koruma sağlamaktadır. Bununla birlikte, güvenceler iyiniyetli bir şekilde verilmiştir ve Birleşik Krallık ile tarihi güçlü ilişkileri olan Ürdün Devleti'nin yüksek makamları tarafından onaylanmıştır. Mutabakat belgesi açıkça, başvurunun Ürdün'e iadesini, orada tutuklanacağını ve gıyaben suçlu bulunduğu davalarda tekrar yargılanacağını öngörmektedir. Başvurunun tanınmışlığı, Ürdün makamlarını başvurunun iyi muamele görmesi için gerekli tedbirleri alma konusunda zorlayacaktır çünkü, kötü muamele Birleşik Krallık ile olan ikili ilişkilere ağır zararlar verecektir ve diplomatik bir öfkeye neden olacaktır. Son olarak başvuru, anlaşmaya uygun olarak, verilen güvencelere saygı duyulduğunu kontrol edecek olan Adaleh Merkezi tarafından düzenli bir şekilde ziyaret edilecektir. Bu nedenle, başvurunun Ürdün'e iade edilmesi, kendisini, gerçek bir kötü muamele riskiyle karşı karşıya getirmemektedir.

Sonuç : sınırdışı edilmesi ihlal oluşturmamaktadır (oybirliğiyle).

Madde 5 : Mahkeme, sınırdışı davalarına 5. maddenin uygulandığını ve bir şahsın bir Taraf Devlet tarafından, 5. maddenin açıkça ihlal edilme riski altında olduğu bir başka devlete gönderilmesinin, bu maddenin ihlali sonucunu doğurabileceğini teyid etmektedir. Ancak, bu durumda, 5. maddenin uygulanma derecesi yüksektir. Ürdün hukukuna göre, başvurunun yargılamasının, tutuklanmasından itibaren elli günlük süre içinde yapılması gerekmektedir ve bu durum Mahkeme için, 5. maddenin açıkça ihlalini oluşturmaktan uzaktır.

Sonuç : sınırdışı edilmesi ihlal oluşturmamaktadır (oybirliğiyle).

Madde 6 : Başvurucu, Ürdün'e gönderilmesi durumunda, yeni davasının işkence ile elde edilen delillerin kullanılması nedeniyle, adaletin açıkça yokluğuna (dénı de justice flagrant) denk geleceğinden yakınmaktadır. Mahkeme, açıkça adaletin yokluğunun gerçekleşebilmesi için, taraf devlette meydana gelen 6. maddenin ihlaline neden olan davada, basit eksikliklerin olmasının veya güvencelerin yokluğunun yeterli olmadığını belirtmektedir. Adil yargılanma hakkının ilkelerinin ihlal edilmiş olması ve bu ihlalin bu madde ile korunan hakkın özüne zarar vermesi veya hakkın özünü ortadan kaldırması gerekmektedir. Bu bağlamda Mahkeme, işkence ile elde edilen delillerin sadece 6. maddenin hükümlerine değil ama aynı zamanda, adil yargılanma hakkıyla ilgili en temel uluslararası normlara da açıkça aykırı olduğunu belirtmektedir. Bu delillerin kabul edilmesi bir dosyayı etikten ve yasadan yoksun kılmamaktadır ve davanın sonucunu belirsiz hale getirmektedir. İşkence ile elde edilen delillerin bir ceza davasında kullanılması açıkça bir adaletin yokluğu sonucunu doğuracaktır. Başvurucunun davasında aleyhe olan ifadeler iki farklı tanık tarafından verilmiştir ve bu iki şahıs, bilgi elde etmek için- *falaka* olarak bilinen teknik olan - ayak altlarından vurmadan oluşan uygulamalara maruz kalmışlardır. Mahkeme bu uygulamayı daha önce incelenmiştir ve bu muameleyi işkence olarak nitelendirmekte tereddüt etmemiştir. Bununla birlikte, işkence ile elde edilen delillerin kullanılması Ürdün'de genel bir uygulamadır ve Ürdün hukuku tarafından verilen hukuki güvenceler uygulamada çok önemli görünmemektedir. Başvurucunun işkence ile elde edilen ifadelerin kabul edilmesine itiraz edebileceği doğrudur, ama söz konusu olaylardan uzun yıllar sonra ve bu tür iddiaları genelde reddeden bir yargı organı önünde bu ihtimali öne sürme konusunda zorlanacaktır. Başvurucu, kendisiyle birlikte yargılanan şahısların suçlayıcı ifadelerinin işkence ile elde edildiğini somut ve ikna edici bir şekilde ispatladığı için, Ürdün'e iadesi durumunda açıkça adaletin yokluğu ile karşı karşıya geleceğini göstermek için gerekli olan deliller ile ilgili kriterleri yerine getirmiştir.

Sonuç : sınırdışı edilmesi ihlal oluşturmamaktadır (oybirliğiyle).

Madde 41 : Zarar ile ilgili herhangi bir talep yapılmamıştır.

© Avrupa Konseyi/Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi
Yazı İşleri Müdürlüğü tarafından kaleme alınan bu özet Mahkeme'yi
bağlamamaktadır.

© **Avrupa Konseyi/Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2013.** Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin resmi dilleri Fransızca ve İngilizce'dir. Bu çeviri, Avrupa Konseyi'nin insan haklarına destek Fonu'nun desteğiyle hazırlanmıştır (www.coe.int/humanrightstrustfund). Mahkeme'yi bağlamamaktadır ve Mahkeme, kalitesi konusunda herhangi bir sorumluluk kabul etmemektedir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarının veritabanı olan HUDOC üzerinden (<http://hudoc.echr.coe.int>) veya HUDOC'un bildirdiği başka veritabanları üzerinden yüklenebilir. Davanın isminin tamamen yazılması, yukarıdaki telif hakkıyla ilgili ifadeler kullanılması ve insan haklarına destek Fonu'na referans yapılması şartıyla ticari olmayan amaçlarla kullanılabilir. Bu çevirinin tamamını veya bir kısmını ticari amaçlarla kullanmak isteyen herkesin, bu durumu belirtilen adrese bildirmesi rica olunur: publishing@echr.coe.int.

© **Council of Europe/European Court of Human Rights, 2013.** The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© **Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2013.**

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Tout personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante : publishing@echr.coe.int.